

Miguel Serrano

CARL GUSTAV JUNG
VE HERMANN HESSE
İki Dostun Hatıraları

DESTEK YAYINLARI: 1132
ANI: 9

**MIGUEL SERRANO / CARL GUSTAV JUNG VE HERMANN HESSE:
İKİ DOSTUN HATIRALARI**

Orijinal Adı: C.G. Jung and Hermann Hesse-A Record of Two Friendships / Miguel Serrano

Copyright © Daimon-Verlag, Einsiedeln, Switzerland

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Çevirmen: Seza Özdemir
Editör: Özlem Küskü
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Ağustos 2019 (2.000 Adet)
3. Baskı: Ekim 2019
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-612-7

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

Miguel Serrano

CARL GUSTAV JUNG
VE HERMANN HESSE
İki Dostun Hatıraları

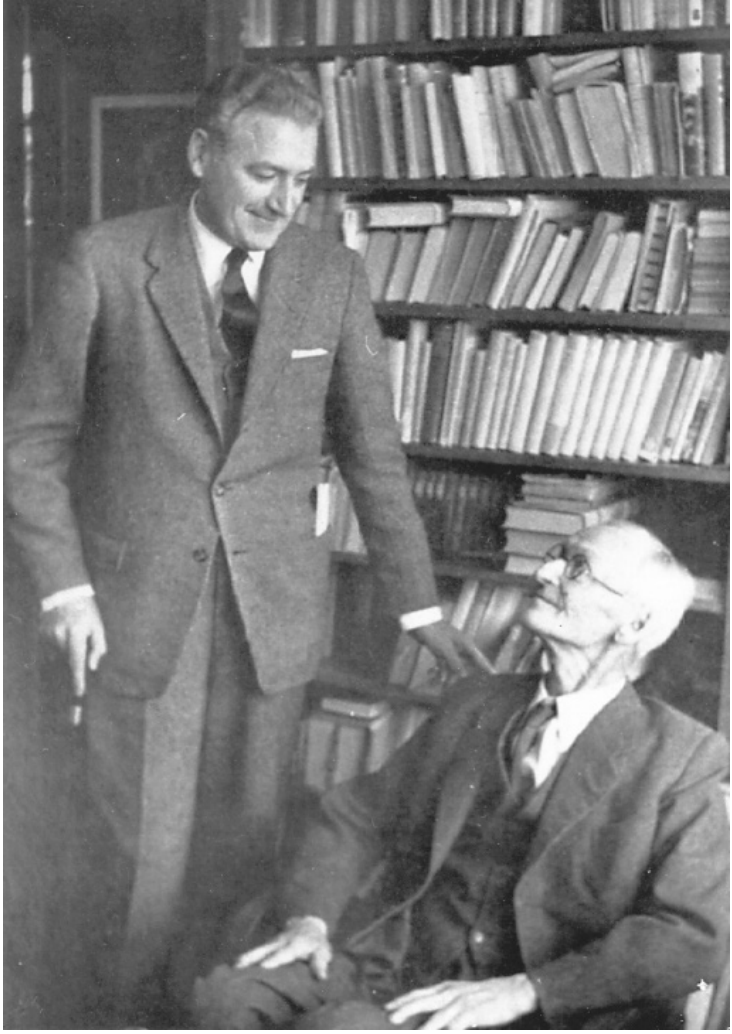
Çeviri: Seza Özdemir

İÇİNDEKİLER

Kitaptaki Mektuplarla İlgili Notlar:	8
Görseller Listesi.....	9
Önsöz.....	11
HERMANN HESSE	17
Demian	19
Abraxas	22
Narziss, Goldmund ve Siddhartha.....	24
Meng-Tse'nin Sözleri	26
Şehirler ve Yıllar	30
Piktor'un Başkalaşımı.....	35
Sabah.....	42
Efendi Djü-dschi	44
Kaldırılan Parmak	45
Bir Mektup	50
Son Görüşme.....	51
7 Mayıs 1961, Pazar	55
Son Mektuplar	59
Hindistan'dan Ayrılışım.....	61
Ağaç	65
Goldmund'un Heykeli.....	66
Rüya	69
Bremgarten Şöleni	70
İki Mektuptan Alıntılar.....	72

CARL GUSTAV JUNG	75
Antarktika	77
Dr. Jung'la İlk Görüşmem	80
5 Mayıs 1959: İkinci Görüşme.....	92
Büyülü Evlilikler	98
Dr. Jacobi'yle Birlikte	102
Dr. Jung'un Kitabım İçin Yazdığı Önsöz	105
Arnold Toynbee'yle Beraber	111
Dr. Jung'dan Son Mektubu Aldım	117
Mektupların Metinleri.....	122
Yeni Bir Karşılaşma	138
Ölünün Yedi Vaazı	144
Veda.....	149
Bir Hint Sabahı.....	156
Bir Rüya	160
Jung Beni Evine Almak İçin Döner	161
Çağımız İçin Bir Mit	164
SONUÇ	171
YARARLANILAN KAYNAKLAR	173
1. Hermann Hesse	173
2. C. G. Jung.....	174
Miguel Serrano'nun Kitapları	176

*Hermann Hesse İsviçre Montagnola'da yazar
Miguel Serrano'yla birlikteyken.*

Kitaptaki Mektuplarla İlgili Notlar:

Hermann Hesse'nin mektupları, çizimleri ve şiirleri Ninon Hesse'nin izniyle yayımlanmıştır.

C. G. Jung'un 31 Mart 1960 ve 14 Eylül 1960 tarihli mektupları, C. G. Jung'un ailesinin (Erbengemeinschaft C. G. Jung) izniyle yayımlanmıştır.

14 Ocak 1960 ve 16 Haziran 1960 tarihli mektuplar Routledge & Kegan Paul Ltd. izniyle yayımlanmıştır.

Jung'un mektupları, Gerhard Adler ve Aniela Jaffé'nin editörlüğünü yaptığı *C. G. Jung: Letters* adlı kitapta da yer almaktadır.

Mektupların özgün halleri İngilizce yazılmıştır; noktalama ve deyimlerle ilgili küçük düzeltmeler dışında mektupları özgün hallerindeki gibi yayımlayan Daimon-Verlag'ın İngilizce baskısından Türkçeye çevrilmiştir.

Görseller Listesi

Hermann Hesse İsviçre Montagnola'da yazar
Miguel Serrano'yla birlikteyken. / 7

Hermann Hesse'nin elyazısı. Piktör'un Başkalaşımı öyküsünün
elle yazılmış taslağından bir sayfa. / 18

Piktör'un Başkalaşımı kitabının yazar Serrano'ya
ithaf edilen baş sayfası. / 36

Piktör'un Başkalaşımı kitabı için Hermann Hesse'nin yaptığı
resimlerden biri. / 37

C. G. Jung Küsnacht'ta, 1960 / 76

C. G. Jung'un yazar Miguel Serrano'ya yazdığı
son mektubunun ilk ve son sayfaları. / 137

Serrano'nun önceki sayfada anlattığı, C. G. Jung'un
aile kabrindeki kaidenin üstünde yazılı olan sözlerdir.
Bu Latince sözlerin Türkçesi önce sağdan sola,
sonra yukarıdan aşağıya şöyledir:

Birincisi, yeryüzünün karada yaşayan insanı.
İkincisi cennetin gökte yaşayan insanı.
Çağrılısın ya da çağrılmasın, Tanrı mevcuttur. / 164

Parmağında “agnostik yüzüğü” ile
C. G. Jung çalışma odasında çalışırken / 165

Jung’un Küsnacht’taki evinin giriş kapısı.
Kapının üstünde Latince şunlar yazılıdır:
“Çağrılısın ya da çağrılmasın, Tanrı mevcuttur.” / 166

Önsöz

Bu kitabın sayfalarını zapt edilemez bir nostaljiyle tekrar okudum.

Üzerinden kaç yıl geçti, kaç baskı yaptı? Sırf Amerika Birleşik Devletleri'nde yirmi baskı yaptı; ayrıca Avrupa dillerinin çoğuna, hatta Felemenkçe ve Yunancaya da çevrildi, Farsça ve Japoncaya çevirilerini saymıyorum bile. Ruhun bu büyük macerasını yaşamamın üzerinden kaç yıl geçti? Doğrusu, büyüğü bir varlıkla kutsanmışım çünkü Montagnola'da, bir zamanlar Hermann Hesse'ye bir yuva olmuş tarihi Casa Camuzzi'de¹ on yıl boyunca yaşayacak kadar şanslıydım. Orası bir asilzadenin eviydi, *Golden Hill*'in mimarlarından biri tarafından Saint Petersburg'un barok stilinde inşa edilmişti, balkon ve terasları Alplerin zirvelerine ve Lago di Lugano'ya [Lugano Gölü] bakardı – fakat aynı zamanda *Klingsor'un Bahçesi*'ne açılırdı.

Doğudan ve Batıdan gelen genç seyyahlar, sırt çantalarında *The Hermetic Circle*'i, genelde Almanca çevirisini ama çoğunlukla da İngilizcesini taşıyarak Camuzzi'nin kapısını aşındırıyorlardı. Benim yıllar yıllar önce (aslında onlarınkinden yirmi yılı aşkın bir süre önce) yaptığım yolculuğun adım adım izini sürdürdüler ve onlara kılavuzları gibi davranan, onları masasına oturtup içmeleri için şarap ikram eden ve onlara konukseverlik

1. Casa Camuzzi: Hermann Hesse'nin Montagnola'ya taşındığında üç odasını kiralayıp 1919-1931 tarihleri arasında yaşadığı yer. Bu küçük sarayın yapısı içinde Hesse'nin kaldığı bölüm, günümüzde Hermann Hesse Müzesi'dir. (ç.n.)

gösteren, şu sayfaların yazarıyla hayli beklenmedik bir biçimde yüz yüze geldiler; tıpkı yıllar önce Hesse'nin bana davrandığı gibi ki o zamanlar ben, *Neither by Sea nor by Land* adlı yeni basılmış ilk kitabından başka hiçbir referansı olmayan, Güney Kutbu'ndan gelmiş bir başka genç seyyahım sadece.

O mazideki günlerden bu yana çok şey değişti. Montagnola'nın sokakları artık toprak değil, asfalt; onları arşınlayan seyyahlar da farklı. Onların neredeyse hepsi, Hermann Hesse'yi Hinduizm'in saf olmayan bir biçiminin veya uyuşturucu kültürünün yanlı propagandasıyla tanımışlardı. Hermann Hesse'nin öyle olmadığını, onun kullanıldığını, çarpıtıldığını görmelerini sağlamaya çalıştım. Konuştuklarım arasından çok azının, bütün bir kuşağın uçuruma itilmesinden önce zar zor kurtarabildiklerimin, üzerinde sadece sınırlı bir başarı elde edebileceğimi fark ettim. Bu çabam için yazarın eşi Ninon Hesse'nin hatırasından cesaret aldım ki son görüşmemizde Hesse'nin çarpıtılmadığından emin olmak için verdiği mücadeleden kendi cesaretinin kırıldığını bana itiraf etmişti. Ninon Hesse, ondan *Bozkırkurdu*'nun bir senaryosunu yazmasını isteyen bir Kanada televizyonunun kendisini ziyaret ettiğini anlattı. Tekliflerini reddetmişti çünkü Hesse, vasiyetinde eserlerinin filme çekilmemesini açık açık belirtmişti. Ninon'un, yazarın çocuklarıyla sorunları da vardı. Ninon hayattayken Hesse'nin talimatlarına tam olarak uyuldu fakat bu durum onun ölümünden sonra değişti.

Bir gün Montagnola'da Hermann Hesse'nin oğlu Heiner, beraberinde Kuzey Amerikalı birkaç film yapımcısıyla birlikte ziyaretime geldi. Heiner Hesse, onlara *Bozkırkurdu*'nun filmi ni yapma iznini vermişti. Bana danışmak istediler. Heiner'a babasının vasiyetinin koşullarını sordum ve Ninon'un bana söylediklerini hatırlattım. Heiner koşulların gerçekten öyle

olduğunu doğruladı ama “eğer çocuklarından biri, kötü bir ekonomik durumda olursa kitaplardan birinin film olması iznini verebileceği” anlamına gelen ek bir ibare olduğunu açıkladı. Böyle bir durumda olup olmadığını sordum, “Hayır” dedi fakat “o günün gençliğine yardım etmek için” bu izni veriyordu. Bana senaryoyu bıraktılar, onun hakkındaki görüşümü almak için bir hafta içinde tekrar geleceklerini söylediler.

Sayfaları okurken *Bozkırkurdu*’nun ana kahramanının Nazizm’e karşı uzun uzun, sert eleştirilerini fark ettikçe şaşır-dım, kitabın aslında bunlar hiç yoktu. Sonraki buluşmamızda buna dikkat çektim ve aldığım şu yanıtı şoka benzer bir duy-guyla beraber hâlâ hatırlayabiliyorum: “Bunları eklemek zorundaydık çünkü Kuzey Amerika halkı, Hermann Hesse’nin kültürel çantasında Almanyada Nazizm’e yol açan aynı geleneği görme eğiliminde.” Bu, dehşet vericiydi. Hem bu tahrifata hem de filmin yapılmasına karşı çıktığımı söylememe gerek yok; fakat tabii ki Heiner Hesse’ye yapılan 70 bin dolarlık ödmeden sonra iş devam etti. Film tam bir fiyaskoydu.

Kuzey Amerikalıların ve medyanın kültürsüzlüklerinin yanı sıra gösterdikleri umumi sağduyusuzluk ve saygısızlık; onları bir Alman –hem de ne Alman!– yazarı kendi amaçları için kullanmak, tabiri caizse yeni başlayıp kısa sürede bütün geze-ge-ne baş döndürücü bir hızla yayılan “evrensel vahiy”in büyük komplosunda onu kullanmak amacıyla onun kendi ulusunun kökleriyle olan bağlantısını tahrip etmeye çalışmalarına neden oldu. Bu olağandışı durum kuşkusuz Amerika Birleşik Devletleri’ndeki birçok çevre tarafından yaygınlaştırılan ve çoğaltılan geniş kültürsüzlükle teşvik edildi.

O zamana kadar kitabım *The Hermetic Circle*, belli bir üne ulaşmıştı, genç insanlar tarafından ve üniversite çevreleri ile Jungcu topluluklardaki profesyonel psikiyatrlar tarafından

okunuyordu, öyle ki Avustralya Psikiyatri Derneği, bana derneğin başkanı ve tüm üyeleri tarafından imzalanmış bir tebrik mektubu gönderdi. Yıllarca Montagnola'da ya da onun yakınındaki yerlerde, kültürlü Kuzey Amerikalıların isteğiyle, Avrupa ve Amerika'dan yazarların ve üniversite profesörlerinin katıldığı sempozyumlar düzenlendi. Bunlara beni davet ederlerdi ki bana da iki konuşma yapma fırsatı verdiler. Bu konuşmalardan biri Madrid'deki bir yüksekokulda, Madrid ve Barselona'daki İspanyol Kültürü Enstitüsü'nde ve yanı sıra çeşitli Şili üniversitelerinde yapmış olduğum konuşmanın peşine aynı adla kitap olarak yayımlanan *Nietzsche and Eternal Return* hakkındaydı. İkinci konferansım "Amerika Birleşik Devletleri'nde Hermann Hesse'nin Dönüştürülmesi" üzerineydi.

Bu konuşmada, Hermann Hesse'nin esas amacının değiştirilmiş olduğu, bunun da onu bir nevi Bohem, bir hippy, uyuşturucu kültürünün bir havarisi, disiplin ve yöntem pahasına serbestlik telkin eden ve üstü örtülü bir şekilde homoseksüelliği –veya tercihen, biseksüelliği– ima eden pasifist bir berduş (sahiden bir pasifist olsa bile) gibi gösterdiği tezini ileri sürdüm. Hermann Hesse'nin Alman Romantizmi'nin edebi geleceğindeki; Novalis, Hölderlin, Kleist ve Nietzsche –ki Hesse ona çok hayrandı– ile devam eden gelenekteki köklerinden koparılırsa hakikaten anlaşılamayacağını vurgulayarak ifade ettim. Hesse Alman Romantizmi'nin ve de Schopenhauer ve Goethe (*Shakunthala*'nın bir hayranıydı) ile birlikte Doğu'ya büyük kavramsal yolculuğu başlatmış olan felsefi düşünce hattının son çiçeği olmuştu. (Hermann Hesse, Alman Romantizmi üzerine olağanüstü bir inceleme yazdı, bu çalışma uzun zamandır kayıp ve bugün büsbütün bilinmez halde.) Hesse, birlikte psikanaliz sürecinden geçtiği Carl Gustav Jung'un etkisi altında, *Androgyne*'in Alman simyası rüyasına enikonu girişti ki bu homoseksüelliğin karşıtıdır; *Androgyne*'in arzusu bütünlük ve

karşıtların kaynaşmasıdır, Nietzsche'nin "Benlik"inin –yani içindeki *insanın (homo)*–, *coelo*'nun, yani Sinclair'in –diğer deyişle Hesse'nin– sevdiği ve hayran olduğu *Demian*'ın birliğidir. Onun en kişisel egosu. *Narziss ve Goldmund*. *Bozkırkurdu*'nun özgün Almanca baskısında, kadın kahramanın adı Hermina'dır ki bu isim, Hermann'ın dişil halidir. Bu da Mozart'ın *Sihirli Flüt*'ündekiyle aynı simyasal tantra oyunudur: Pamino ve Pamina.² Tıpkı yüce geleneğin büyük Almanları gibi, Hermann Hesse de Mozart ve Bach'ın müziğinde demlenmiştir.

Hesse'yi Tüketici Toplum'unun bir ürününe, onun yöntem ve ortodoksisinin (tutuculuğunun) propagandasını yapan birine dönüştürmeye teşebbüs edildi. *Kali Yuga*'nın tekinsiz akımına iyice dahil edildi. Fakat yıllar önce Montagnola'nın tozlu sokaklarını arşınlayan, sonradan Hindistan'a ülkesinin elçisi olarak dönen genç Şilili, diğer Hesse'yi –gerçek olanını– aramaya çıktı; tam da gerçek Hindistan'ı –sonsuz olanların, sevilen ve ebedi olanlarını– aramaya çıktığı zaman.

Bu kitabın sayfalarında hâlâ karşılaşılabileceğim şeyler bunlardır.

Miguel Serrano

Valparaíso, Şili

Haziran 1991

2. Mozart'ın operası Sihirli Flüt'te geçen karakterlerin adları Tamino ve Pamina'dır. Yazar erkek ve kadın karakterlerin isimlerinin benzerliğine gönderme yapmaktadır. (ç.n.)

**HERMANN
HESSE**